

[Thomsen.]

pati for, at der skabes Betingelser for en baade handlekraftig og virkelig ansvarlig Regering. Vi vilde sikkert, som jeg har fremhævet ved første Behandling af Forslaget, staa os godt ved, i Lighed med hvad Tilfældet er i Amerika, at give en eller enkelte, storsindede og virkelig fremsynte Mænd en udstrakt Bemyndigelse, for et begrænset Tidsrum naturligvis, saadan at de med virkelig Kraft kunde udnytte de forhaandenværende Muligheder. Men det maa være en Betingelse, at Magt og Myndighed følges af Ansvar for de Handlinger, der udføres. Kun derved kan Vælgerne veje og eventuelt vrage en uduelig Regering. Selv højeste Grad af Uduelighed, utidssvarende Styre kan blive og bliver tilsløret af Partiernes Agitatorer og Aviser. Tiden har vist, at en Regering, der har Landstingsflertallet imod sig, har en meget længere Levetid, end naar det omvendte er Tilfældet, simpelt hen fordi en Regering med Mindretal i Landstinget kan bluffe og blænde sine Vælgere, indbilde dem, at den nederdrægtige Opposition har Skylden for alle Ulykkerne, og saa regere og administrere videre Aar ud og Aar ind. Der maa, forekommer det mig, uden Vanskelighed kunne findes en mere aaben og ærlig Form for Statsstyre. I alle Tilfælde kan det kun virke desorienterende og demoraliserende, at man, som Tilfældet er nu, har Mulighed for altid at lægge Ansvaret over paa Modparten. I den Henseende er Konverteringslovens Stranding jo ret typisk: ingen af Parterne vil have Ansvaret, og Vælgerne staa derfor fuldstændig desorienterede og vil have meget vanskeligt ved at tage et klart Standpunkt og ved at fælde i alt Fald en retfærdig Dom. Saadan gaar det og vil det altid gaa, naar der bestaar et Modsetningsforhold mellem Regeringen og Landstinget. Og det er ærlig talt noget vanskeligt at forstaa, hvilken Nytte Landstinget, i sin nuværende Form vel at mærke, gør, naar samme Flertal er raadende i begge Ting.

Maa jeg have Lov at indskyde angaaende de Ændringsforslag, der er stillet fra kommunistisk Side, at vi vil, selv med Fare for at blive misforstaaet af Venstrepresen, stemme for, at der indføres et nyt Stykke 2 til Grundlovens § 57. Ændringsforslaget gaar som bekendt ud paa, at intet Rigsdagsmedlem maa indehave mere end eet lønnet Erhverv eller Beskæftigelse og ikke modtage eller indehave lønnede Tillidshverv eller Bierhverv. Nogen nærmere Motivering for vor Tilslutning til dette Ændringsforslag vil være overflødig. Jeg vil kun sige, at

alene en saadan Ændring af Grundloven ganske givet vil have en gunstig Indflydelse paa Lovgivningsarbejdet, som i høj Grad tiltrænges. Men særlig Villighed skal man sikkert ikke vente fra de store Partier, og da navnlig ikke fra de store Partipolitikere. Men skal der være Mening i at opretholde Landstinget — hvad enten man kalder det med dette Navn, eller man kalder det et Lovudvalg, kommer vel ud paa eet —, maa det være under en saadan Form, at Ansvaret ikke forflygtiges, og for at undgaa det maa den afgørende politiske Magt afgjort være i Folketinget. Men ved Siden deraf maa der sikkert være Plads for et Organ, hvor Sagkundskab og Indsigt paa de forskellige Omraader kan faa Lejlighed til at præge Lovgivningsarbejdet.

I Betænkningen siges der, at Udvalget har fremskaffet Oplysninger om Forfatningsforholdene i en Række Lande, men disse Oplysninger har aabenbart kun været til privat Underholdning for Udvalgets Medlemmer, siden de ikke findes som Bilag til Betænkningen. Et noget betænkeligt Fænomen; det kunde nemlig tyde paa, at heller ikke Flertalspartierne tillægger det foreliggende Forslag nogen særlig stor reel Betydning. Alligevel vil jeg meget henstille, at de omtalte Oplysninger bliver omdelt til Orientering ogsaa for os andre mere almindelige Medlemmer. Der tales ofte og med god Grund om Beskyttelse af Mindretallene, og maaske man netop i de omtalte Oplysninger kan finde et Fingerpeg i Retning af, hvordan en saadan Beskyttelse kan gives med lidt god Vilje fra alle Sider; en Vilje, som man kan forstaa var til Stede i 1915 — om der kunde findes en Form for Beskyttelse, i alle Tilfælde saadan, at et lille maaske tilfældigt Flertal ikke kan foretage revolutionerende Eksperimenter med Befolkningens dyreste Interesser hverken paa det aandelige eller paa det erhvervsøkonomiske Omraade.

En saadan Sikkerhed gives ikke gennem det foreslaaede Udvalg; og derfor er der for mig noget vist tiltalende i de Konservatives Slutningsbemærkninger i Betænkningen om fornyede Overvejelser i et sagskyndigt-politisk Udvalg eller en Kommission. Det nedsatte Udvalg mener sig aabenbart ikke kompetent til at foretage dyberegaende Overvejelser, og adskilligt, bl. a. den Omstændighed, at man som sagt, ikke engang har ladet Rigsdagens Medlemmer tilgaa indhentede vigtige Oplysninger, tyder desværre paa, at Hensigten ikke har været at naa et positivt Resultat. Under disse Forhold vil vi fra vor Side foreløbig stille os afventende.